

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

De gældende regler om biblioteksafgift til forfattere m. fl. findes i lov om folkebiblioteker m.v. (lov nr. 171 af 27. maj 1964 som ændret ved lov nr. 314 af 26. juni 1975 og lov nr. 280 af 16. juni 1980) § 19 (bilag), jfr. bekendtgørelse nr. 106 af 5. marts 1979 om biblioteksafgift (bilag). Der henvises til bemærkningerne til forslag til lov om biblioteker.

Ved fremsættelse af forslag til lov om biblioteker er det forudsat, at der samtidig fremsættes forslag til en særlig lov om biblioteksafgift.

Baggrunden herfor er, at der ikke er fuldstændigt sammenfald mellem de biblioteksgrupper, der er omfattet af den gældende og foreslåede afgiftsordning, og de grupper, der er omfattet af forslag til lov om biblioteker. Efter forslaget omfatter biblioteksafgiftsordningen som hidtil folke- og skolebiblioteker.

Forslag til lov om biblioteker omfatter folkebiblioteker og de offentlige forskningsbiblioteker, medens det lovmæssige grundlag for skolebiblioteksvirksomheden blev overført til folkeskolelovgivningen ved lov nr. 313 af 26. juni 1975 om folkeskolen, § 17, stk. 2 og 3, der træder i kraft ved ophævelsen af kapitel 4 i lov om folkebiblioteker m. v.

Spørgsmålet om ændringer i den gældende biblioteksafgiftsordning har været behandlet i det udvalg, som ministeren for kulturelle anliggender nedsatte i 1972 med den opgave at foretage en undersøgelse af vilkårene for produktionen, distributionen og brugen af bøger i Danmark og på grundlag af denne undersøgelse at fremsætte forslag med sigte på at sikre – og om muligt udvide – det brede udbud af kvalitetsbøger og på at fremme en decentralisering, geografisk og socialt, af såvel produktionen, distributionen som brugen af litteratur.

Udvalget, der antog navnet »Bogudvalget«, nedsatte en række underudvalg, heriblandt et underudvalg vedrørende biblioteksafgiften. Dette underudvalg fik til opgave at fremkomme med

forslag til en fremtidig ordning af det i lov om folkebiblioteker m. v. hjemlede afgiftssystem til fordel for danske forfattere m. fl. for benyttelse af deres bøger gennem bibliotekerne. Underudvalget afgav i juni 1977 en betænkning til Bogudvalget (Rapport nr. 2 fra Bogudvalget: Vederlag til forfattere m. v. i anledning af folke- og skolebibliotekers udlån af bøger), og Bogudvalget afgav på grundlag af denne rapport i 1979 en delbetænkning til ministeren for kulturelle anliggender (Biblioteksafgiften, betænkning nr. 877/1979).

Lovforslaget er udarbejdet på grundlag af Bogudvalgets delbetænkning, særligt det i dennes kapitel 16 indeholdte udkast til lov om biblioteksafgift, som er tiltrådt af udvalgets flertal.

Siden 1946 har danske forfattere og deres efterladte modtaget en afgift fra staten for folke- og skolebibliotekernes benyttelse af deres værker. I 1964 blev oversætterne inddraget i ordningen, idet der blev tilvejebragt hjemmel for, at der kunne ydes legater til oversættere. Indtil lovændringen i 1975 var udbetaling af afgiften til forfatterne baseret på fordeling af en given bevilling, som var fastsat svarende til en procentdel af statens driftstilskud til folke- og skolebibliotekerne. Ved lovændringen i 1975 gennemførtes en ordning, hvorefter der udbetales en pristalsreguleret afgift pr. bind, hvormed den pågældende forfatter er repræsenteret på bibliotekerne.

Bevillingen i henhold til folkebibliotekslovens § 19 indgik til og med finansåret 1978 i Dansk Forfatterfond. Ved udgangen af 1978 ophævedes Dansk Forfatterfond, og fordelingen foretages nu af Bibliotekstilsynet.

Hovedtrækkene i den gældende ordning, jfr. bekendtgørelse nr. 106 af 5. marts 1979 om biblioteksafgift er følgende:

Kredsen af berettigede. Afgift ydes til forfattere, som er danske statsborgere. Ret til at modtage afgift har også under visse forudsætninger efterlevende ægtefæller og børn under 21 år (bekendtgørelsens §§ 1–2).

Materialekategorier. Afgift ydes for hvert bind, hvormed den berettigede er repræsenteret i de af